

ПРОПЕДЕВТИКА ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

В цій статті обґрунтовано необхідність пропедевтичної роботи вчителів початкових класів щодо використання проектно-технологічної діяльності, бо тільки учень, який пройшов підготовку під час навчання в 1-4 класах готовий до роботи в середній та старшій школі не тільки на репродуктивному, але й на творчому рівнях.

Ключові слова: пропедевтика, проектно-технологічна діяльність, початкова школа, технологічні операції з папером і картоном, підготовка до впровадження проектно-технологічної діяльності.

Постановка проблеми. З переходом на 12-річне навчання розроблено нові програми з трудового навчання. Від попередніх програм вони відрізняються тим, що в основу навчання покладено проектно-технологічну діяльність учнів. Такий підхід до змісту трудового навчання пояснюється тим, що традиційно в трудовій підготовці недостатньо уваги приділялось розвитку учнів. До розгляду окремих аспектів визначеної проблеми зверталися такі науковці, як М. Тименко, Л. Денисенко, В. Сидоренко, М. Веремійчик та інші.

Метою цієї статті є розкриття ролі та визначення шляхів пропедевтики проектно-технологічної діяльності у початковій школі.

Основна мета освітньої галузі "Технологія" полягає у формуванні технічно і технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя та активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, життєво необхідних знань, умінь і навичок ведення домашнього господарства та сімейної економіки, основних компонентів інформаційної культури учнів, забезпеченні умов їхнього професійного самовизначення, вироблення в них навичок творчої діяльності, виховання культури праці.

За твердженням психологів, праця є одним із провідних чинників гармонійного розвитку дітей. Це положення вони аргументують тим, що дитина вже наприкінці молодшого дошкільного віку прагне до самостійності, заявляючи "Хочу сам". На думку Д.Б. Ельконіна, два чинники спонукають дитину молодшого шкільного віку до трудової діяльності: тенденція до самостійності та інтерес до всього, що стосується життя і праці дорослих [2, с. 18]. Тому важливого значення набуває педагогічно доцільна організація залучення дитини до праці. "Праця мусить збудити в дитячій душі найбільше самостійної, природної творчості, дати вільно розвинутися цільній гармонійній індивідуальності", - стверджувала С. Русова [3, с. 53]. Праця має завжди конкретне завдання і реальні наслідки (цим і відрізняється від гри). Вона є цікавою для дитини, яка самостійно знаходить засоби досягнення бажаної мети.

Розвиток дитини в процесі трудового навчання зумовлений такими особливостями праці: результативність, яка сприяє вихованню цілеспрямованості, звички доводити почату справу до кінця, адже планування майбутнього результату, необхідність виконання запланованого, можливість використання досягнутого спонукають дитину серйозно ставитися до роботи; творчий характер, що розвиває налаштованість дитини на пошук, удосконалення своєї праці і самовдосконалення; немає нетворчої праці, оскільки за будь-яких обставин дитина має змогу зробити щось по-новому.

Саме тому необхідно готувати учнів початкових класів до проектно-технологічної діяльності на уроках трудового навчання.

Якщо взяти до уваги лексичне значення слова проект (у перекладі з лат. означає "кинутий уперед – план, задум тощо"), то щодо трудового навчання проект треба розуміти як самостійну творчу роботу учня, яка виконується (від задуму до його втілення в життя) під контролем та за постійного консультування учителя. Постає питання: що вважати "задумом"? Задум – це виріб, який учень хоче виготовити для власного використання чи для родини, на подарунок або на продаж тощо. Для того, щоб учень знав потреби сім'ї, родини, його треба привчати до цього змалку. Якщо школяр не може сам визначитися щодо потреби в тому чи іншому виробі, його практичної значущості, йому на допомогу, повинен прийти вчитель. Першою допомогою у проектній діяльності учнів має бути банк проектів (список тем проектів), який учитель складає з урахуванням інтересів учнів, їхніх вікових та індивідуальних особливостей, відповідно до

завдань програми.

Наприклад, для учнів 2 класу можна запропонувати такий перелік проектів з теми "Технологічні операції з папером і картоном":

1. Метелик.	8. Японський журавлик.
2. Декоративна квітка.	9. Пакетик для роздаткового матеріалу.
3. Планер.	10. Листівки.
4. Човник.	11. Гра "Рибалки".
5. Коробочка.	12. Гра "Конуси".
6. Жабка-стрибунка.	13. Витинанки.
7. Картузик.	14. Сніжинка.

Існує кілька підходів до визначення основних етапів проектного навчання. Наприклад, Симоненко В., Матяш Н. вважають, що виконання проектного завдання має здійснюватися в три етапи: організаційно-підготовчий, технологічний, заключний. Шиян Н. пропонує п'ять етапів: пошуковий, аналітичний, практичний, презентаційний, контрольний.

Коберник О.М., Яшук С.М. розглядають проектну діяльність як чотири етапи діяльності учнів, а саме: організаційно-підготовчий, конструкторський, технологічний, заключний.

Кожний учитель має право самостійно визначатись із кількістю етапів виконання проектів.

Матеріали для виготовлення виробів добирають учителі, діти і батьки спільними зусиллями.

Проектно-технологічна діяльність має ряд істотних переваг порівняно з традиційними формами:

- 1) робота за власними проектами починається за згодою більшості класу (групи);
- 2) учні знайомляться з великою кількістю зразків подібних робіт;
- 3) під час ознайомлення з розгортками виробів або їх кресленнями опановують ази курсу креслення;
- 4) матеріальна зацікавленість в результатах своєї праці (виробами користується власна родина);
- 5) моральна зацікавленість у результатах своєї діяльності (відзначаються кращі роботи на шкільних та класних виставках);
- 6) учні усвідомлюють значення своїх умінь і знань в житті.

Обов'язковою умовою успішної проектно-технологічної діяльності на уроках трудового навчання є проведення виставок всіх робіт учнів. Вона виконує такі важливі функції:

1. Інформаційну (ознайомлює учнів класу і школи з метою підвищення інтересу до уроків трудового навчання);
2. Дисциплінуючу (в більшості учнів після огляду виставки поліпшується ставлення до роботи на майбутнє);
3. Навчальну (частина учнів школи використовує інформацію з виставки в майбутньому);
4. Виховну (в учасників виставки формується почуття прекрасного, гордість за свою працю, за свою школу, за товаришів).

Про доцільність організації проектно-технологічної діяльності, позитивні результати роботи за цією системою свідчать відзнаки моїх вихованців на міських конкурсах творчих робіт.

Таким чином, підготовка до впровадження проектно-технологічної діяльності на уроках трудового навчання в початковій школі є ефективною та заслугове на увагу як вчителів так і науковців.

Література

1. Державний стандарт початкової загальної освіти // Початкова школа. – 2011. – № 7 – С. 5– 6.
2. Данилова Л. Розвивати пізнавальну активність учнів / Л. Данилова // Рідна школа. – 2002. – №6. – С.18–20.
3. Гуцан Л. Автентична основа трудового виховання молодших школярів / Л. Гуцан // Початкова школа. – 2004. – №7. – С.53–55.
4. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К. : Видавничий дім "Освіта", 2011. – С. 296–313.
5. Програми для середньої загальноосвітньої школи. 1–4 класи. К. : "Початкова школа". – 2006. – С. 202–245.

ПРОПЕДЕВТИКА ПРОЕКТНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

Резюме

Данная статья подтверждает необходимость пропедевтической работы учителей начальных классов по использованию проектно-технологической деятельности, ибо только ученик, который прошел подготовку во время обучения в 1-4 классах готов к работе в средней и старшей школе.

Ключевые слова: пропедевтика, проектно-технологическая деятельность, начальная школа, технологические операции с бумагой и картоном, подготовка к внедрению проектно-технологической деятельности.

N. Chernyshova

THE ENGINEERING PROPAEDEUTICS IN PRIMARY SCHOOL

Summary

This article confirms the necessity of primary teachers propaedeutic work in primary school for the use of engineering activities, because the only pupil completed the training during the studying at the 1st-4th forms is ready to work at the secondary school not only on the productive way, but also on the creative one. Key words: propaedeutics, engineering activities, primary school, paper and cardboard tech operations, the engineering activity implementation training.

Key words: propaedeutics, engineering activities, primary school, paper and cardboard tech operations, the engineering activity implementation training.

УДК 378.22.011

А. М. Хлопов

ВПЛИВ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ "ТЕХНОЛОГІЇ" У КОНТЕКСТІ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

У роботі описується роль інноваційних технологій, а також технічних дисциплін в цілому при підготовці вчителя освітньої галузі "Технології" та спеціаліста професійної освіти. Перелік даних дисциплін достатньо довгий, але автор зосереджує увагу на розгляді поставленого питання на прикладі технічної механіки, яка вивчається на відповідних спеціальностях факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Ключові слова: інноваційні технології, кредитно-модульна система навчання, освітня галузь "Технології", інженер-педагог.

Постановка проблеми. В умовах сучасного конкурентного середовища важливого значення набувають інноваційні технології у підготовці майбутнього вчителя. Проблеми наукової організації праці (НОП) завжди привертати увагу вчених, науковців та керівників.

Вагомий вплив на порушену проблему мав перехід вищої освіти України на кредитно-модульну систему навчання, яка введена на основі того, що Україна 17 травня 2005 року приєдналась до Болонської декларації.

В статті **визначено роль педагогічних технологій** у викладанні відповідних технічних предметів для студентів ВНЗ педагогічного профілю.

Педагогічний університет готує вчителів освітньої галузі "Технології" для школи, а тому існує взаємозв'язок між підготовкою вчителя та навчанням учня. В 2004 році Кабінет Міністрів України затвердив Державний стандарт базової і середньої освіти, який визначає вимоги до підготовки учнів та рівня освіченості випускників основної та старшої школи, охоплює базовий і навчальний план, дає завдання для базової і повної середньої освіти та докорінно змінює завдання Вищої школи з підготовки вчителя освітньої галузі "Технології" [12, с.53-54].

У зв'язку з впровадженням нового стандарту освіти [4, с.21] та нової програми з трудового навчання [8, с.19] виникає потреба у вивченні різнобічних технологій, які